

## Dorota Seweryn-Puchalska

Historyk sztuki, kustosz w Muzeum Lubelskim, wcześniej pracownik Muzeum Nadwiślańskiego w Kazimierzu Dolnym. Przygotowuje dysertację doktorską w Instytucie Historii Sztuki KUL. Zajmuje się problemem istotnego dla historii sztuki zjawiska, jakim były kolonie artystyczne. Między innymi brała udział w konferencji i spotkaniu przedstawicieli europejskich kolonii artystycznych w Tervuren pod Brukselą. Uczestniczy w corocznych konferencjach „Dialog dwóch kultur” w Krzemieńcu. W polu jej badań znajduje się sztuka XIX i XX w.

Kuratorka wielu wystaw, w tym wystawy „Kolonie artystyczne w Krzemieńcu nad Ikwią” (Muzeum Nadwiślańskie w Kazimierzu Dolnym).

Autorka wielu publikacji oraz hasel z zakresu historii sztuki do *Wielkiej Ilustrowanej Encyklopedii Powszechnej* Wydawnictwa Gutenberg-Print. *Suplement Współczesny* oraz do *Encyklopedii Katolickiej*.



1. **Sarkofag Ofelii**, 1973, kamionka, wł. Muzeum Narodowe w Krakowie, zdj. rep. z: A. M. Leśniewska, Barbara Zbrożyna. Rzeźba, Centrum Rzeźby Polskiej, Orońsk 2006
2. **Pietà**, 1976 (odlew pracy wykonanej w 1967), brąz patynowany, wł. Muzeum Lubelskie, fot. Piotr Maciuk, repr. ze strony internetowej Muzeum Lubelskiego
3. **Sarkofag pamięci Joanny Munk**, 1969, cement, wł. Muzeum Narodowe w Warszawie, zdjęcie rep. z: H. Kotkowska-Bareja, Polska Rzeźba Współczesna, Warszawa 1974
4. **Portret Pani Julii**, 1968 (odlew 1974), brąz patynowany, wł. Muzeum Narodowe w Warszawie, zdj. rep. z: A. M. Leśniewska, Barbara Zbrożyna. Rzeźba, Centrum Rzeźby Polskiej, Orońsk 2006



Dom Kultury  
Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej



## Spotkanie z historykiem sztuki Dorotą Seweryn-Puchalską *Lubelskie peregrynacje Barbary Zbrożyny*



**Barbara Zbrożyna w pracowni na warszawskim Żoliborzu.** Z prawej strony Artystki praca **Słońce** z 1968 r., zdjęcie rep. z: Barbara Zbrożyna. Rzeźba, malarstwo, rysunek [katalog wystawy] ZPAP, CBWA Zachęta, Warszawa grudzień 1973

Zapraszamy



**Barbara Zbrożyna** (1923-1995), a właściwie Barbara Loeffler-Zbrożyna, przedstawiana jest w literaturze tematu z takimi znaczącymi rzeźbiarzami polskimi, jak: Alina Szapocznikow, Halina Ślesieńska, Magdalena Więcek, Jerzy Jarnuszkiewicz. Uczennica Ksawerego Dunikowskiego, była czołową postacią powojennej sztuki polskiej i chociaż kojarzona jest z Warszawą, urodziła się w Lublinie i tu wielokrotnie – z wielką przyjemnością – powracała zostawiając trwały ślad w postaci swoich prac. Najważniejszą realizacją w Lublinie jest zespół rzeźb, które znajdują się na osiedlu Piastowskim. Powstały w ramach Lubelskich Spotkań Plastycznych (1976-1978). Inne prace Artystki znajdują się w Domu Kultury LSM, w Muzeum Lubelskim i Państwowym Muzeum na Majdanku. W 1978 r. wzięła udział w - organizowanych przez Muzeum Lubelskie - Ogólnopolskich Spotkaniach Teoretyczno-Twórczych „Metafora”. Na wystawie, w Bramie Krakowskiej, oddziale Muzeum Lubelskiego, zamykającej Spotkania, artystka pokazała dwie swoje prace olejne zatytułowane: *Sen*, *Naczynie*.

Twórczość Zbrożyny to zastygły w rzeźbie dramat człowieczeństwa i próba „humanizacji niehumanistycznego świata”. Wrażliwa na sprawy społeczne reagowała na każdy przejaw niesprawiedliwości, na każde uderzenie w godność człowieka. Tak powstał cykl *Sarkofagi*, w tym *Sarkofag Jana Palacha*, który dokonał samospalenia w 1969 r. w Pradze. Szukała znaku - uniwersalnego, wymownego symbolu. Znalazła go między innymi w ikonografii chrześcijańskiej. Tak w 1967 roku powstały *Piety*. Ale pewnego rodzaju manifestem, bardzo uniwersalnym, urastającym do rangi symbolu, była kompozycja *Słońce* (1968), która pokazywana była na wystawie w Galerii Współczesnej w Warszawie z okazji Międzynarodowego Roku Człowieka. Na wystawie tej rzeźba *Słońce* stała się akcentem centralnym spinającym i pointującym całość ekspozycji.

Artystka przemawia formą, która jak sama stwierdziła jest „do odczytania jedynie przez pewien rodzaj otwartości i przy-

chylnej wrażliwości”. Uważała, że poprzez rzeźbę może nawiązać kontakt z drugim człowiekiem, i tym właśnie usprawiedliwiała powstawanie swoich rzeźb.

Zbrożyna, doceniana przez siebie współczesnych, spotykała się z bardzo przychylną krytyką. Miała szereg wystaw indywidualnych w kraju i poza jego granicami. Była wielokrotnie zapraszana do udziału w wystawach zbiorowych.

Obok działań twórczych realizowała się na innych płaszczyznach. W 1959 objęła kierownictwo działu plastycznego „Współczesności”, gdzie popularyzowała sztukę najnowszą. W 1960 została kierownikiem graficznym pisma „Ekran”. Od lat 50. prowadziła aktywną działalność dydaktyczną. W 1955 r., a następnie w latach 1959-1960 została zaproszona przez Antoniego Kenara do prowadzenia zajęć z rzeźby w Liceum Sztuk Plastycznych w Zakopanem. W latach 1961-1963 miała zajęcia z rzeźby w Ogólnopolskiej Szkole Sztuk Pięknych w Łazienkach Królewskich w Warszawie i jednocześnie pracowała jako pedagog w Państwowym Liceum Sztuk Plastycznych w Nowym Wiśniczu. Współpracowała z Centralnym Ośrodkiem Pedagogicznym Szkolnictwa Artystycznego w Warszawie. Ukończyła kurs dla pedagogów w Sévres (1963/1964). Prowadziła terapię zajęciową w szpitalu psychiatrycznym w Warszawie oraz zajęcia dla dzieci ociemniałych. Pod koniec życia zabiegała o utworzenie w swojej pracowni miejsca pracy twórczej dla osób niepełnosprawnych i upośledzonych umysłowo.

Zbrożyna, obdarzona duszą społecznika, angażowała się w działalność na rzecz drugiego człowieka reagując na niepokojące sytuacje społeczne i polityczne. Podpisała się pod przygotowanym w styczniu 1976 „Memoriałem 59”, który był reakcją na projekt wprowadzenia w Konstytucji nowych zapisów godzących w wolność jednostki. Podpisała się także pod apelem do narodów świata będących reakcją na masakrę na Placu Tiananmen w Pekinie w 1989.



Dom Kultury  
Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej



## Spotkanie z historykiem sztuki **Dorotą Seweryn-Puchalską** *Lubelskie peregrynacje* **Barbary Zbrożyny**



**Zespół rzeźbiarski**, osiedle Piastowskie dzielnicy LSM, 1976-1978, piaskowiec, fot. Piotr Maciuk  
**Mądrala**, 1975, brąz patynowany, wł. Dom Kultury LSM, fot. Marek Dybek

Spotkanie odbędzie się  
**w czwartek 29 maja 2014 r. o godz. 18.00**  
w Galerii Sztuki Domu Kultury LSM  
w Lublinie, ul. K. Wallenroda 4a, tel. 81 743 48 29  
[www.domkulturylsm.pl](http://www.domkulturylsm.pl) **Wstęp wolny**